

№ 34: ЛИЦЕМ ДО ЛИЦЯ

Тема номера: Лицем до лиця

РЕДАКЦІЯ VERBUM

5 ЧЕРВНЯ 2019

Шановні читачі!

У цьому випуску «Вербуму» ми придивляємося до людських облич. Як слушно зауважує в першому тексті польський філософ отець Юзеф Тішнер, «предмети мають вигляд, люди мають обличчя. Предмети постають у вигляді, обличчя об'являються». Про об'явлення найглибшої суті людини в обличчі ми й розмірковуємо, з різних боків намагаючись зазирнути поза очевидне, позірне, поверхове.

Фото: Vincent Brod

Ці роздуми доречно розпочинаються з філософського тексту. Юзеф Тішнер аналізує феномен обличчя та, покликаючись на Еммануеля Левінаса, підкреслює зв'язок між людським обличчям і трансцендентністю. «Обличчя – це сліди Трансцендентності. До чого ведуть ці сліди? Які драми відкриваються перед нами?» – на ці запитання автор намагається відповісти в одному з розділів праці «Філософія драми». У драмі людського життя обличчя виявляється особливим місцем об'явлення правди.

Православний теолог Джон Пантелеймон Мануссакіс звертає увагу на те, що філософія полюбить зорові метафори. «Майже весь філософський словник – від Платона й до феноменології – апелює до бачення: такі поняття, як теорія (theoria), ідея, феномен і мудрість, сягають корінням дієслова “бачити”». Чи здатні ми вийти поза межі цієї риторики? Чи є знання, спроможне опиратися «спокусі видовищного та наочного», тобто таке, що не прагне побачити? На думку автора, відповідь на це запитання прихована в іконі – адже щодо неї йдеться не про бачення, а про особові взаємини.

Але темою обличчя переймається не тільки філософія, а й, наприклад, художня література, і саме їй присвячені два наступні тексти.

Галина Помилуйко аналізує творчість французького письменника Жоржа Бернаноса, який показує, що поза живим зв'язком із Богом, Який наповнює існування сенсом і повертає людині її автентичний образ, ми не спроможні знайти свого справжнього обличчя. «Обличчя людини відкривається лише під Божим поглядом – як віддзеркалення лику Господнього в лиці того, хто сотворений за Його “образом і подобою”».

По-іншому підходять до теми обличчя двоє письменників, яким цього року саме виповнюється 210 – Едґар По й Микола Гоголь. Вони вдивляються не так у саме лице особи, як у його візуальну репрезентацію – портрет. Юлія Кропив'янська, аналізуючи тексти цих авторів про портрети, вказує на надзвичайні збіги в їхній творчості. Іноді аж здається, що «Гоголь і По підморгували одне одному через океан». І хоча деталі підходів до теми відрізняються, для обох авторів вкрай важливі зв'язки: між мистецтвом і життям, між образами й реальністю, зрештою, між обличчям людини та її глибинною суттю.

РЕДАКЦІЯ VERBUM

5 ЧЕРВНЯ 2019

Warning: count(): Parameter must be an array or an object that implements Countable in **/home/kairosbo/verbum.com.ua/www/wp-includes/post-template.php** on line **284**